С.Ж.Асфендияров атындағы Қазақ Ұлттық Медицина университеті

Терапиялық стоматология пропедевтикасы модулі.

Тақырыбы: “Эндодонтиялық практикада коффердамды қолдану”

ОРЫНДАҒАН:<u>**Жумаханов С.М.**</u>
ФАКУЛЬТЕТІ: <u>Стоматология</u>
КУРС: IV
ТОП: <u>**__ СТ – 08 – 003 – 3**</u>
ОҚЫТУШЫ:Сагатбаева А.Д.

Алматы 2012

Жоспары

- Эндодонттық практикада коффердамды қолдану принциптері;
- Коффердам комплектациясын тағайындалуы,қолдану сатылары;
- Коффердамды күту және сақтау;
- Робердам комплетіне қойлатын талаптар;

Кіріспе

- Ғылымның және техниканың жылдам дамуы қоғамда бір заттардың ұзаққа сақталып,жақсаруына әкелсе,кей заттардың сұраныстан қалуына әкеліп отыр. Қолданысқа тиімді,икемді,құрлымы қиын емес заттар ұзақ уақытқа сақталады.Осындай заттар қатарына коффердам жатады,жұмыс аймағын терапиялылық ем кезінде шектеуге арналған.Бүгінгі күнде үлкен қызығушылық тудырып отыр.
-

- **Коффердáм** (нем. *kofferdam*) немесе **оптидам**, **раббердам** (англ. *Rubber-резина, dam-защита*) —емдеу кезінде бір немесе бірнеше тістерді ауыз қуысынан немес түгел тістерді шектеуге арналған латекстен жасалған пластина.

Тарих

? 1883 жылы д-р Ла-Роше (Франция) өзінің коффердамды 1857 жылдан бастап қолданып келе жатқаны тұралы айтып өткен. Нью-Иорктік тіс дәрігері Сэнфорд Кристи Бэрнидің (1836-1885) 1857 жылдың 15 наурызында коффердамды бірінші болып қолдануына қарамастан Ла-Роше ең алғаш ойлап тапқан адам ретінде есептеледі. 1867 жылдан бастап коффердам кең қолданысқа ие болды.

Эндодонттық практикада коффердамды қолдану принциптері

- Коффердам не үшін қажет?

  Бұл сұраққа қысқа және нақы түрде G.V.Black (1908) жауап қайтарған : «Коффердам тісте жұмыс жасаған уақытта операциялық аланды таза,құрғақ,асептикалық таза күйінде сақтауға арналған.Соңғысы әсіресе түбір өзегінде жұмыс істегенде маңызды.

Коффердамды қолдану мақсаты және артықшылығы

- **қорғаныш**
- Аспирациядан
- Шырышты қабат дезинфекциялық ерітінділермен тітіркенбейді
- Науқаста,дәрігерде инфекциядан қорғалады
- Жұмсақ тәндердің ретракциясы
 (қызыл иек, грін, ұрт, тіл)

- **Жұмысты оңайландырады:**
 -жұмыс алаңы құрғақ күйде қалады
 -жұмыс алаңы ұзақ уақытқа дезинфекцияланып тұрады
 -Көру алаңы кең
 -Стерильды
 -уақыт үнемдеу 20% артады
 -ауыз қуысы үнемі ашық
 - ауызды үнемі шайып тұру қажет емес
 - мақталы валиктерді қолдану қажет емес

- **Науқасқа артықшылығы**
- Комфорт
- Ауыз құрғауы төмен
- Құсу рефлексі нің әсері тмендейді

Коффердамнын қасиеттері

- Көбінесе коффердам 15 х 15 см күйіндегі резина түрінде шығарылады.Бразилиялық гавей атты каучугты ағаш шырынынан латекс жасалынып, одан коффердам,резиналы қолғап жасалынып шығарылады. Химиялық фомуласы цис-1,4-полизопрен. Коффердам 5 размерде, әр түрлі түсте шығарылады.

Түстері

-ашық-сары: түссіздігіне байланысты эндодонттық емде қолданған тиімді,композитпен жұмыс жасағанда тиімсіз (контурын дұрыс көрсетпейді)

-**қоңыр немесе күңгірт-сұр** -ең қолданысқа ие коффердам

-**жасыл:** тыныштандырғыш түс,люминисцентті жарықты қосарлану әсері жоқ

Басқа түстер:көк,ашық көк,қызғылт және т.б.

Коффердамның қалыңдығына байланысты 5 түрі:

- -жіңішке (thin) 0,13-0,18 мм
- -орташа (medium) 0,18-0,23 мм – консервативті емде тиімді
  -қалың (heavy) 0,23-0,29 мм
  -экстра қалың (xheavy) 0,29-0,34 мм –адаптациясы қиындау
  -қалың арнайы (spheavy) 0,34-0,39 мм – жұмсақ тінді ерекше қорғауға қажет

Қолдану сатылары

- *Қажетті құралдар:*
- *коффердам,шаблон,щипцы,кламмер,рамка*

Рамка

Коффердам-кламмер

Коффердам

Щипцы-перфоратор

Коффердам-шаблон

Қосымша заттар

- **Латексті жіп (wedjets)**
- Тіс аралық клиндар
- Коффердам салфеткасы

Тіске арналған тесіктер

Коффердам-шаблон тістер арлығын дәлдеп тесуге арналған таблица қағаз . Таблица бетіне коффердамды тегіс бетімен орналастырып,карандашпен көріністі қайталап шығамыз.

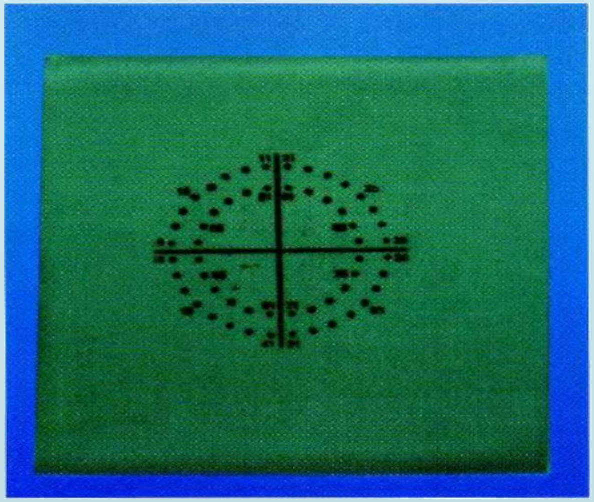

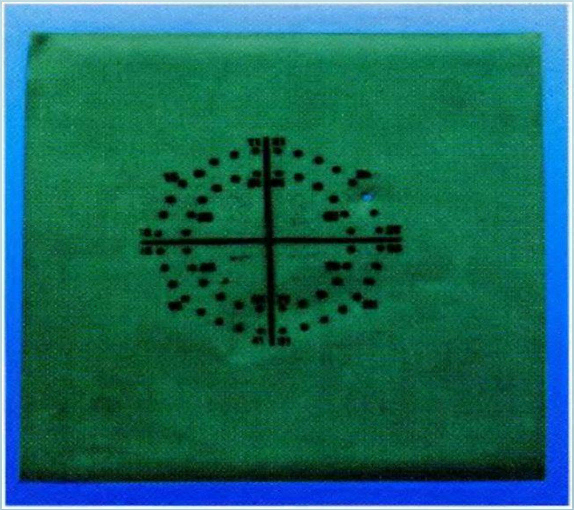

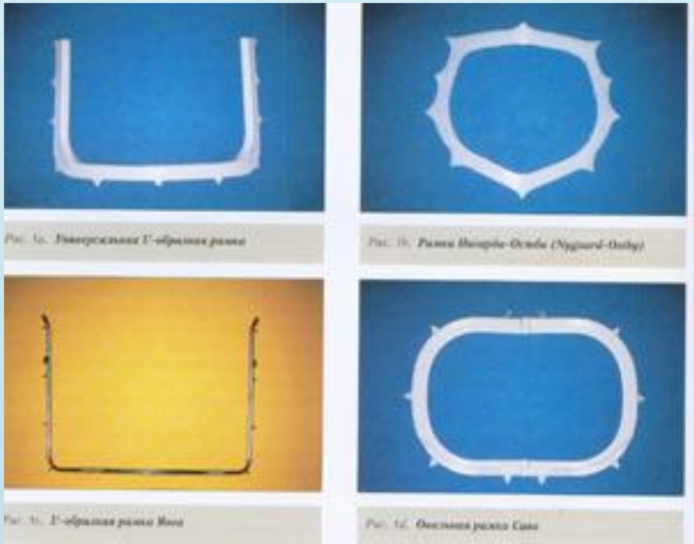

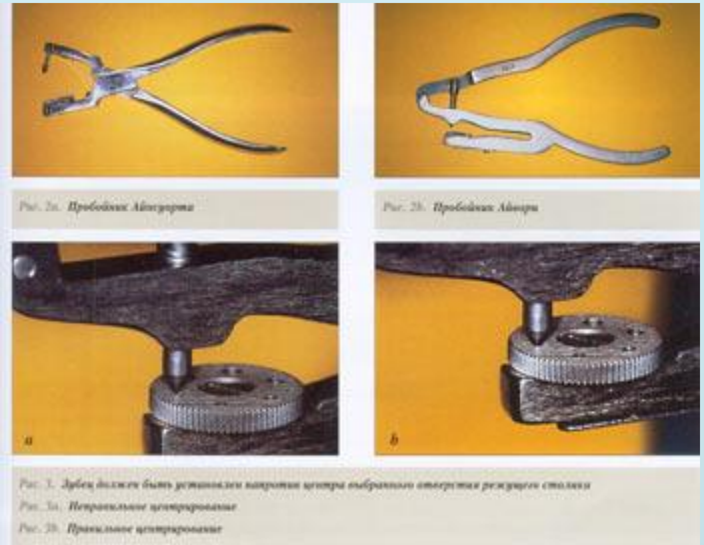

рамкала
р

перфорато
р

Коффердамды бекіту үшін әр түрлі құрылғылар қолданылады

- Оларға:
- Қысқыштар (кламп) – металлдан немесе пластмассадан жасалынған болады
- Резиналық жүзіктер
- Коффердамның кламптарын тістерде арнайы қысқыштармен бекітіледі.
- Операциялық алаңның өзін кеңейту үшін жиектерді қолданады-металдан немесе пластмассадан жасалған. Көптеген жиектер U – тәрізді пішінді болып келеді, оның ашық жағы мұрын қуысына, ал жабық жағы иекке қарайды.

KLAMMERBORD КЛАММЕР ОРНАТҚЫШ

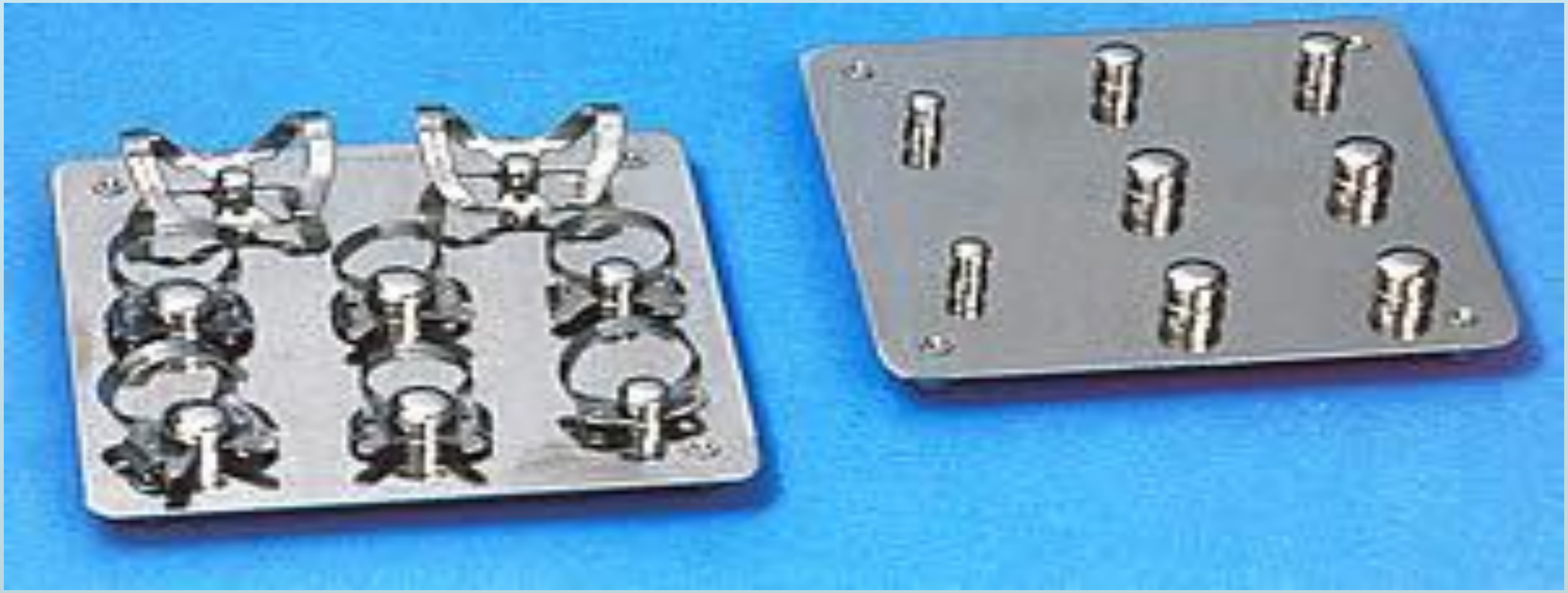

8 кламмер:
2 х № 9, по 1 х № 2A, W2A, 5, 56, 203, 204

ҚАНАТСЫЗ МОЛЯРҒА АРНАЛҒАН КЛАММЕРЛЕР

?

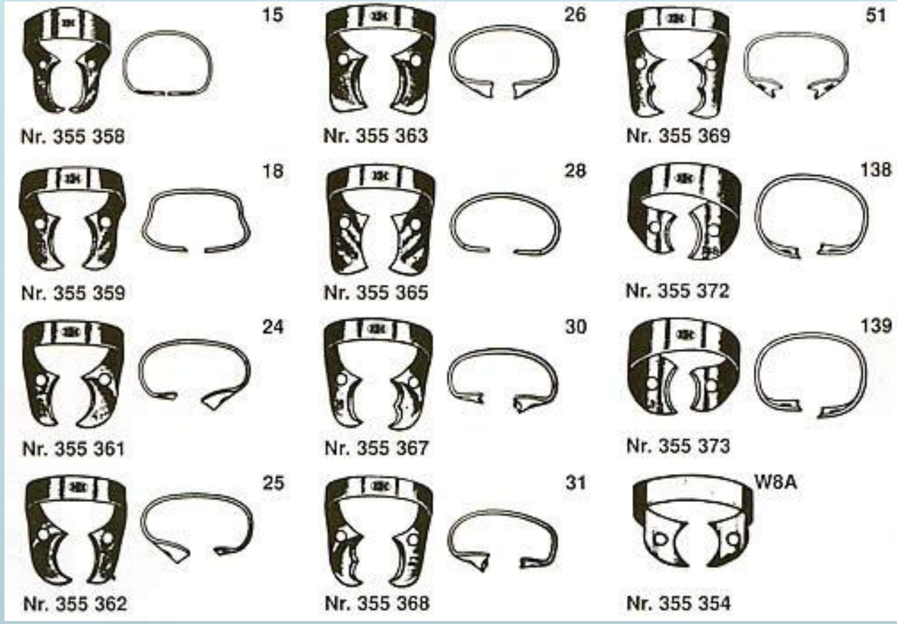

Қанатты молярға арналған кламмерлер

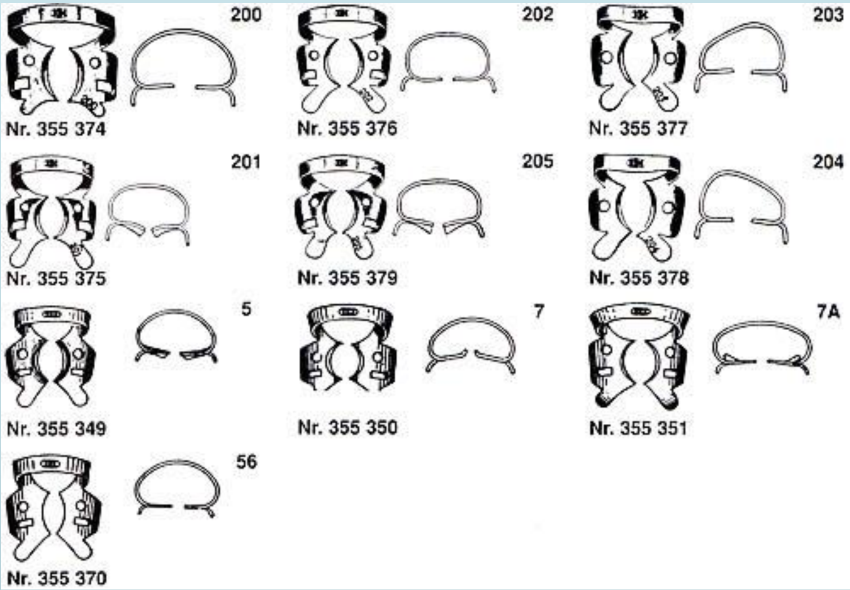

Коффердамды орналастыруың бірнеше жолы бар

- «қанат» техникасы (бірінші коффердамды рамкага салу,қысқышты орналастыру,сосын тіске орналастыру)-кіші және үлкен азу тістерге орналастыруға ыңғайлы

- «бірінші коффердам» техникасы (коффердам рамкамен тіске қойылады,сосын қысқыш орналастыу)-жоғарғы және төменгі тістердің бәріне қойылады.

- «бірінші қысқыш» (тіске бірінші қысқыш сосын коффердам кейін рмка қойылады)-кіші азу тістер мен бірінші үлкен азу тіс

1 жол. «Қанат» техникасы

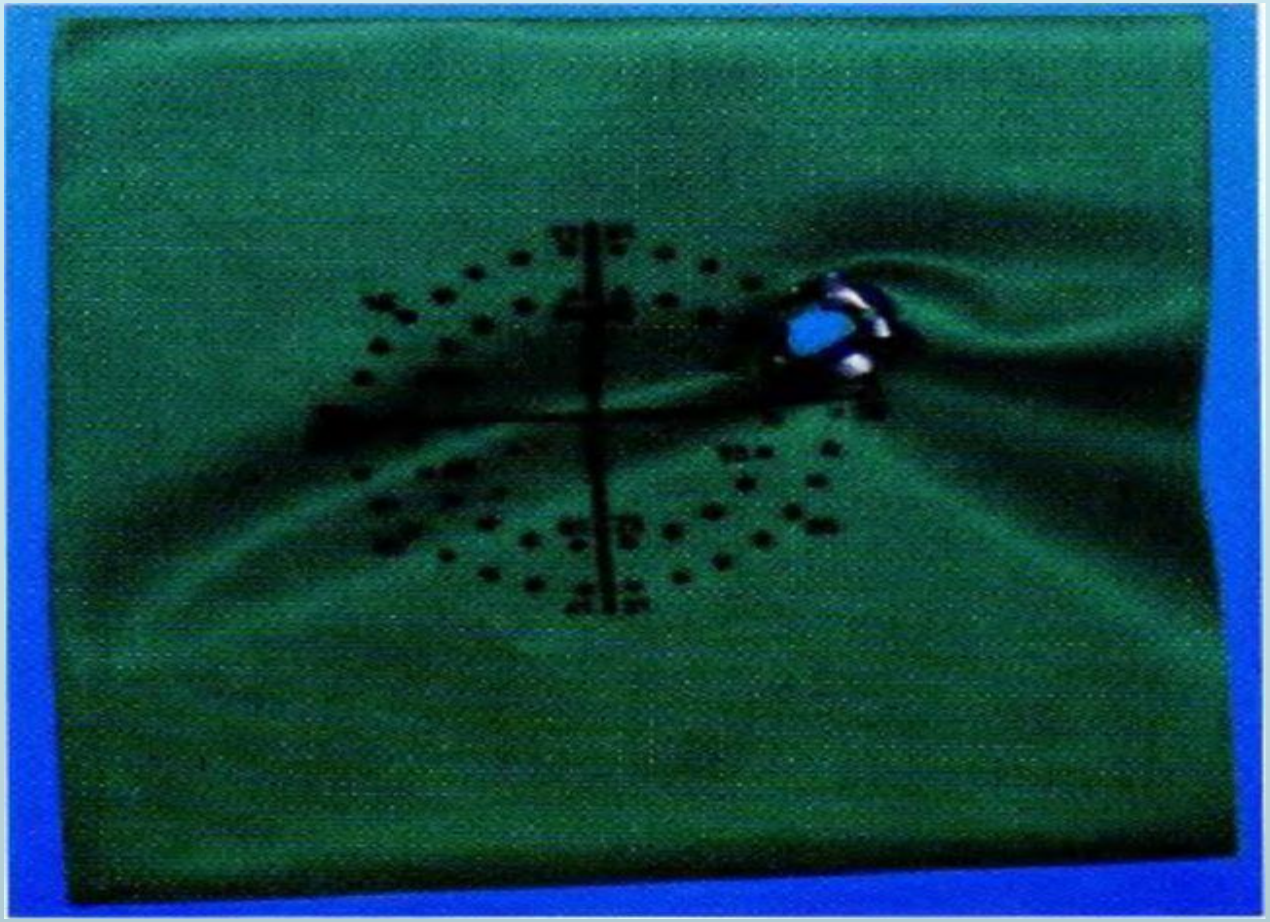

Тесікке кламмерлерді орнату

Дайын болған коффердамды жиектікке тартып бекітеді

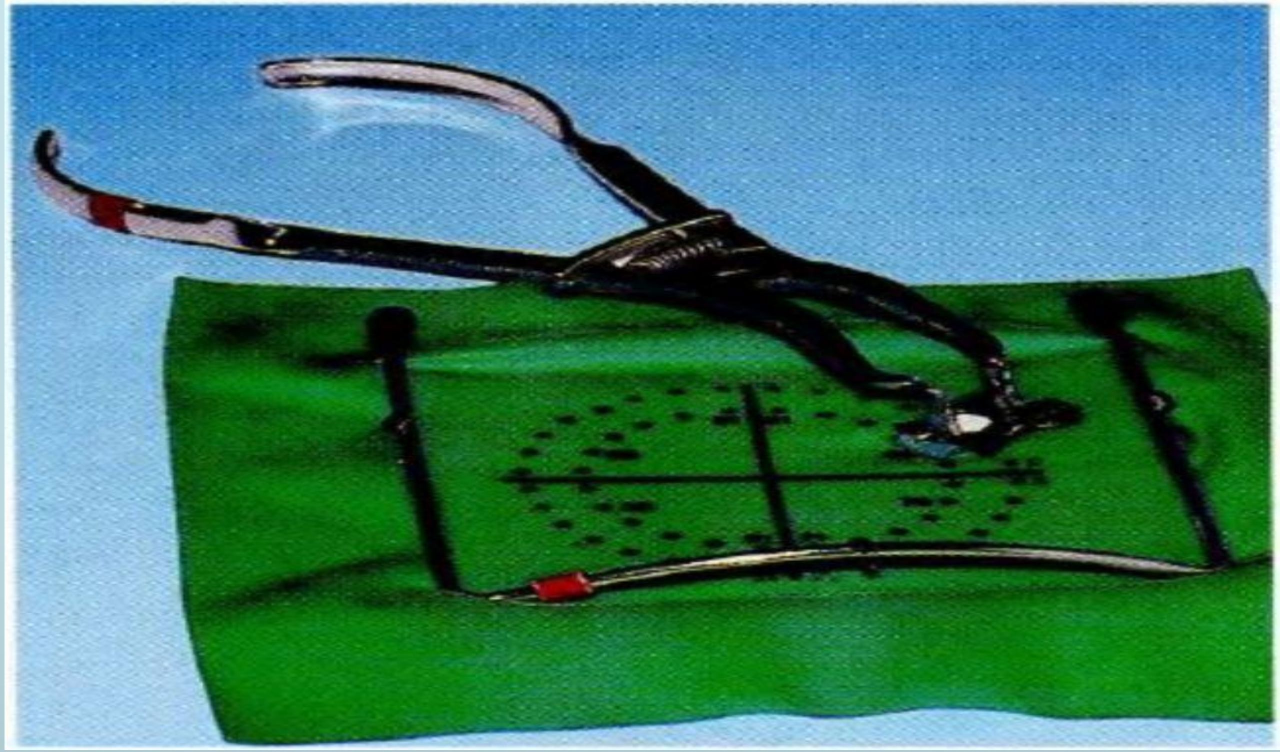

Ауыз қуысында тістерге бекіту

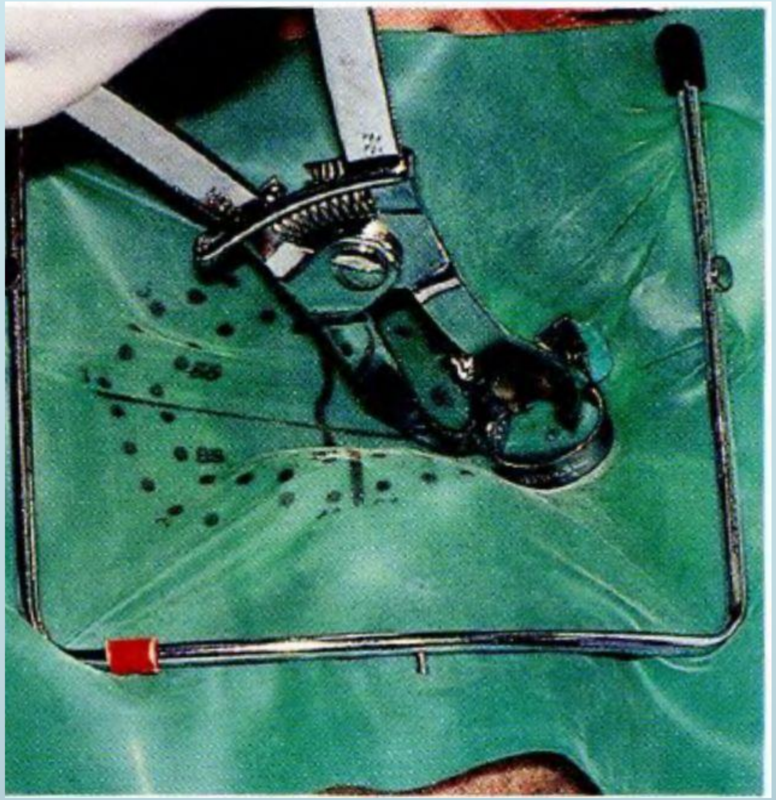

2 жол .Бірінші коффердам сосын кыскыш,тіс.

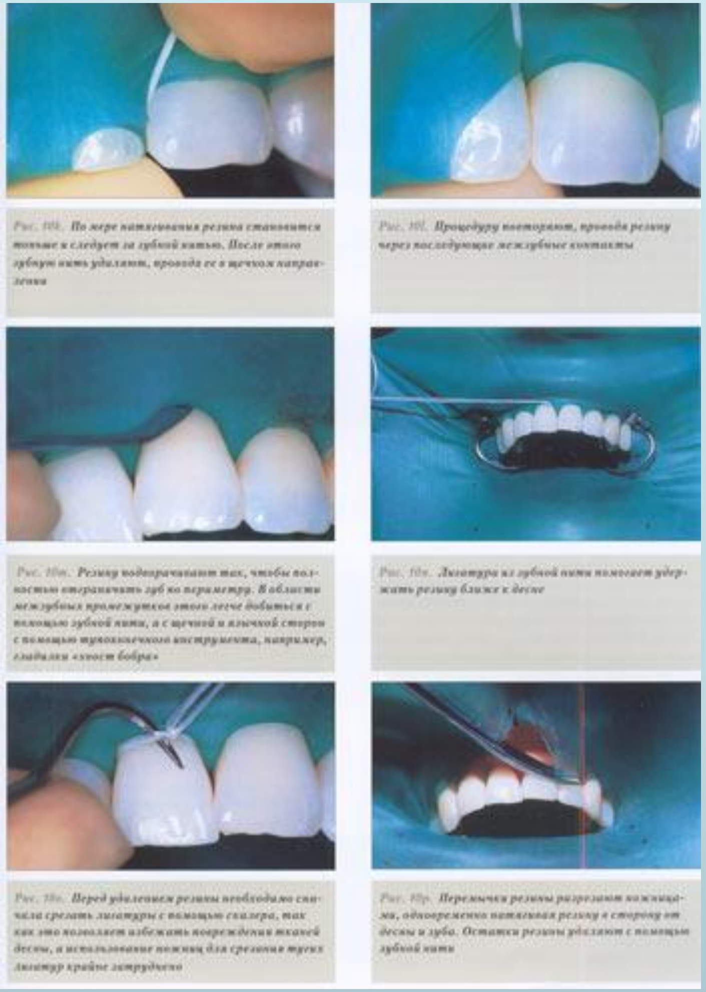

Рис. 10k. По мере натягивания резина становится тоньше и следует за зубной нитью. После этого зубную нить удаляют, проводя ее в щечном направлении

Рис. 10l. Процедуру повторяют, проводя резину через последующие межзубные контакты

Рис. 10m. Резину подворачивают так, чтобы полностью отграничать зуб по периметру. В области межзубных промежутков этого легче добиться с помощью зубной нити, а с щечной и язычной сторон с помощью тупоконечного инструмента, например, гладилки «хвост бобра»

Рис. 10n. Лигатура из зубной нити помогает удерживать резину ближе к десне

Рис. 10o. Перед удалением резины необходимо сначала срезать лигатуры с помощью скалера, так как это позволяет избежать повреждения тканей десны, а использование ножниц для срезания тугих лигатур крайне затруднено

Рис. 10p. Перемычки резины разрезают ножницами, одновременно натягивая резину в сторону от десны и зуба. Остатки резины удаляют с помощью зубной нити

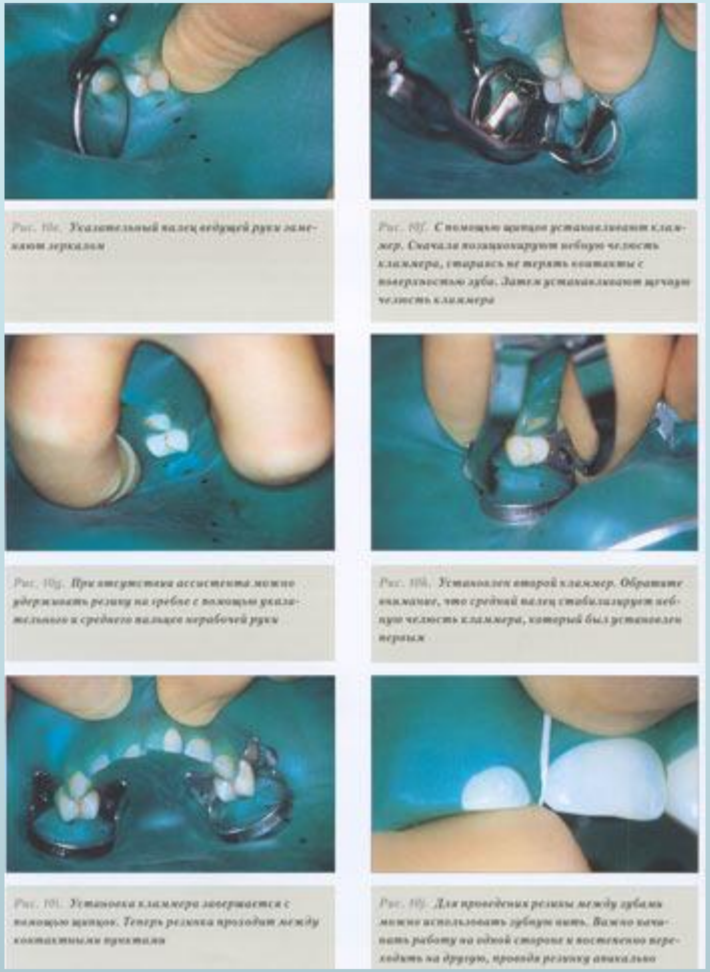

Рис. 10e. Указательный палец ведущей руки заменяют зеркалом

Рис. 10f. С помощью щипцов устанавливают кламмер. Сначала позиционируют небную челюсть кламмера, стараясь не терять контакты с поверхностью зуба. Затем устанавливают щечную челюсть кламмера

Рис. 10g. При отсутствии ассистента можно удерживать резину на гребне с помощью указательного и среднего пальцев нерабочей руки

Рис. 10h. Установлен второй кламмер. Обратите внимание, что средний палец стабилизирует небную челюсть кламмера, который был установлен первым

Рис. 10i. Установка кламмера завершается с помощью щипцов. Теперь резинка проходит между контактными пунктами

Рис. 10j. Для проведения резины между зубами можно использовать зубную нить. Важно начинать работу на одной стороне и постепенно переходить на другую, проводя резинку апикально

Коффердамды қолдану жайлы видео

Күту және сақтау

? Эластикалық қасиеті   9 айға дейін сақталады.Сақтау уақыты өткенен кейін тез жыртылғыш болып келеді. Егер латексті суық жерге сақтаса ол өзінің қасиетін 1 жылға дейін сақтай алады. Оның әр түрлі түсті болуы қалыңдығына байланысты . Егер қолданар алды кофdifferдамды созып коргенде туссиз жағдайға дейін созыла алса онда ол жарамды деп есептеледі.

Кемшіліктері

- **Тіс аралық емізікшені жарақаттап алу қауіпі:**
- **Аллергия шақыруы мүмкін**
- **Науқастың үйренуі қиын**

? Резюме

Коффердамды қолдана отырып композитпен реставрация жасағанда алдын ала коффердамнын түсін анықтап алу қажет себебі құрғаған тіс пен коффердам шағылсып композит түсін дұрыс анықтауға кедергі жасайды.

Алғаш рет коффердамды қолданып жүргенде жұқа түрін қолданған дұрыс,олар созылуға ыңғайлы келеді. Қалың коффердамға бірте бірте ауысқан дұрыс.
Важно

Коффердамның екі беті бар- тегіс және ұнтақ себілген,тегіс беті үнемі нақас ауыз қуысына қарап,ұнтақталған беті дәрігерге қарай қаралып тұруы қажет.

Қорытынды

? Ұзақ уақыт қолданыста келе жатқан коффердам өзінің эффективтіліґн көрсетті.Коффердам жұмысты оңайлатып,ұтымдылығын арттырады.Оны салу уақыты 4 минуттан аспауы қажет.Егер уақыт аралығы тым аз болса басқа қорғаушы,құрғатушы заттарды қолданған дұрыс.

Қолданылған әдебиеттер

- **Петрикас «Пульпэктомия»**
- **“Терапевтическая стоматология” под редакцией Е. В. Боровского, Москва -2007**
- **Ғаламтор желісі:www.google.ru**